

कार्यालय, नागपूर महानगरपालिका, नागपूर (सचिवालय)

प्रस्तावना :- सामाजिक न्याय व अधिकारिता मंत्रालय, सामाजिक न्याय व {समाजविकास विभाग} अधिकारिता विभाग, भारत सरकार यांच्या मार्फत प्राप्त झालेल्या दि. 14/01/2020 रोजीच्या पत्रान्वये भिक्षेकरी व्यक्तीचे पुनर्वसन करण्याबाबत राष्ट्रीय स्तरावर मोहीम राबविण्याकरिता देशातील 10 शहरांची (महानगरपालिका) निवड करण्यात आली आहे. 10 शहरांमध्ये मोहीम राबविण्याकरिता नागपूर महानगरपालिकेचे नाव नमूद असल्याचे कळविण्यात आले.

त्याअनुषंगाने नागपूर महानगरपालिके अंतर्गत दिनांक 23/02/2021 ते दिनांक 22/03/2021 या कालावधीत त्रयस्थ संस्थेमार्फत सर्वेक्षण केले असता, सर्वेक्षणात 1601 भिक्षेकरी व्यक्ती आढळून आले. सदर सर्वेक्षणाच्या आधारावर प्रायोगिक तत्वावर एक भिक्षेकरी निवारणगृह अंतर्गत 150 भिक्षेकऱ्यांना सामाजिक संस्थेमार्फत निवारणगृहाची सुविधा उपलब्ध करून देण्याकरिता, दिनांक 02/06/2021 रोजी संस्थामार्फत ऑनलाईन ई-निविदेच्या माध्यमातून ई-निविदा मागविण्यात आले.

सदर प्रक्रियेच्या माध्यमातून सह्याद्री ग्रामीण विकास बहुउद्देशीय युवक कल्याण संस्था, नागपूर यांची निवड करण्यात आली. दि. 28/01/2022 रोजी कार्यदेश देण्यात आले आहे व दि. 27/04/2022 रोजी प्रत्यक्ष स्वरूपात निवारणगृह सुरू करण्यात आले आहे. सदर संस्थेच्या माध्यमातून भिक्षेकऱ्यांना भिक्षेकरीच्या व्यवसायातून मुक्त करून, समाजाच्या मुख्य प्रवाहात आणण्याकरिता तसेच, भिक्षेकऱ्यांना आत्मनिर्भर बनविण्याकरिता कार्य करण्यात येत आहे.

त्याअन्वये सदर प्रकल्प राबविण्याकरिता सामाजिक न्याय व अधिकारिता मंत्रालय, सामाजिक न्याय व अधिकारिता विभाग, भारत सरकार यांच्या मार्फत दि. 21/12/2020 रोजी रू. 1.50 कोटी निधी महानगरपालिकेच्या प्रकल्प खात्यात वळते केले आहे. सदर प्रकल्प हा 100 टक्के केंद्रशासीत पुरस्कृत असून महानगरपालिकेला कोणत्याही खर्चाकरीता गुंतवणूक करावी लागणार नाही. सदर निवारणगृहाकरिता रू. 1,36,32,639/- (अक्षरी - रूपये एक कोटी छत्तीस लक्ष बत्तीस हजार सहाशे एकोणचाळीस फक्त) इतका वार्षिक अपेक्षित खर्च प्रस्तावित आहे.

त्यानुषंगाने सदर विषय माहितीस्तव व मंजूरीस्तव सादर प्रस्तुत.

टिप :- सविस्तर माहिती नस्ती सोबत संलग्न आहे.

पारीत ठराव

ठराव क्रमांक :- 191/मनपा/प्रशासक

दिनांक :- 08/12/2022

महाराष्ट्र शासन नगरविकास विभागाकडील शासन आदेश क्रमांक एमसीओ-२०२०/प्र.क्र. ७१ (भाग-२) /नवि-१४ दिनांक ०३/०३/२०२२ अन्वये महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियमातील तरतुदी व विशेषतः कलम ४५२ अ च्या (१ अ) व (१ब) मधील तरतुदीनुसार दिनांक ०४-०३-२०२२ अन्वये मला प्राप्त झालेल्या अधिकारानुसार उपायुक्त, समाजविकास विभाग यांनी वरील प्रमाणे प्रस्तावित केल्यानुसार सामाजिक न्याय व अधिकारिता मंत्रालय, सामाजिक न्याय व अधिकारिता विभाग, भारत सरकार यांच्या मार्फत प्राप्त झालेल्या दि. 14/01/2020 रोजीच्या पत्रान्वये भिक्षेकरी व्यक्तीचे पुनर्वसन करण्याबाबत राष्ट्रीय स्तरावर मोहीम राबविण्याकरिता देशातील 10 शहरांची (महानगरपालिका) निवड करण्यात आली आहे. 10 शहरांमध्ये मोहीम राबविण्याकरिता नागपूर महानगरपालिकेचे नाव नमूद असल्याचे कळविण्यात आले.

त्याअनुषंगाने नागपूर महानगरपालिके अंतर्गत दिनांक 23/02/2021 ते दिनांक 22/03/2021 या कालावधीत त्रयस्थ संस्थेमार्फत सर्वेक्षण केले असता, सर्वेक्षणात 1601 भिक्षेकरी व्यक्ती आढळून आले. सदर सर्वेक्षणाच्या आधारावर प्रायोगिक तत्वावर एक भिक्षेकरी निवारागृह अंतर्गत 150 भिक्षेकऱ्यांना सामाजिक संस्थेमार्फत निवारागृहाची सुविधा उपलब्ध करून देण्याकरिता, दिनांक 02/06/2021 रोजी संस्थामार्फत ऑनलाईन ई-निविदेच्या माध्यमातून ई-निविदा मागविण्यात आले.

सदर प्रक्रियेच्या माध्यमातून सह्याद्री ग्रामीण विकास बहुउद्देशीय युवक कल्याण संस्था, नागपूर यांची निवड करण्यात आली. दि. 28/01/2022 रोजी कार्यादेश देण्यात आले आहे व दि. 27/04/2022 रोजी प्रत्यक्ष स्वरूपात निवारागृह सुरू करण्यात आले आहे. सदर संस्थेच्या माध्यमातून भिक्षेकऱ्यांना भिक्षेकरीच्या व्यवसायातून मुक्त करून, समाजाच्या मुख्य प्रवाहात आणण्याकरिता तसेच, भिक्षेकऱ्यांना आत्मनिर्भर बनविण्याकरिता कार्य करण्यात येत आहे.

त्याअन्वये सदर प्रकल्प राबविण्याकरिता सामाजिक न्याय व अधिकारिता मंत्रालय, सामाजिक न्याय व अधिकारिता विभाग, भारत सरकार यांच्या मार्फत दि. 21/12/2020 रोजी रू. 1.50 कोटी निधी महानगरपालिकेच्या प्रकल्प खात्यात वळते केले आहे. सदर प्रकल्प हा 100 टक्के केंद्रशासीत पुरस्कृत असून महानगरपालिकेला कोणत्याही खर्चाकरीता गुंतवणूक करावी लागणार नाही. सदर निवारागृहाकरिता रू. 1,36,32,639/- (अक्षरी - रूपये एक कोटी छत्तीस लक्ष बत्तीस हजार सहाशे एकोणचाळीस फक्त) इतका वार्षिक अपेक्षित खर्च प्रस्तावित आहे.

त्यानुषंगाने सदर विषय माहितीस्तव व मंजूरीस्तव सादर करण्याच्या प्रस्तावास मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

हस्ता/-
राधाकृष्णन बी. (भा.प्र.से.)
प्रशासक
नागपूर महानगरपालिका, नागपूर